

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum quilibet sacerdos possit subditum suum ab excommunicatione
absoluere? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

¶ Secundo, utrum aliquis possit inuitus ab excommunicatione absolui?

¶ Tertio utrum aliquis possit absolui ab vna excommunicatione, & non ab alia?

ARTIC. I.

Utrum quilibet sacerdos possit subditum suum ab excommunicatione absolueret?

94
Tho in 4
2. 18. q. 2.
ar. 5. q. 2.
et seq.

AD primum sic proceditur. Videtur, quod quilibet sacerdos possit subditum suum ab excommunicatione absolueret. Maius enim est vinculum peccati, quam excommunicationis. Sed quilibet sacerdos potest subditum suum a peccato absolueret. Ergo multo fortius ab excommunicatione.

¶ 2 Præterea, Remota causa, remouetur effectus. Sed excommunicationis causa est peccatum mortale. Ergo cum possit quilibet sacerdos a peccato illo mortali absolueret, poterit ab excommunicatione similiter.

SED contra, Eiusdem potestatis est excommunicare, & excommunicatum absolueret. Sed sacerdotes inferiores non possunt suos subditos excommunicare. Ergo nec absolueret.

vide lib. 5. Decr. E. Greg. tit. 19.

RESPONDEO dicendum, quod a minori excommunicatione quilibet potest absolueret, qui potest a peccato participationis absolueret. Si autem sit maior, aut est lata a iudice, & sic ille qui tulit vel eius superior potest absolueret: vel est lata a iure, & tunc Episcopus, vel etiam sacerdos, potest absolueret, exceptis sex casibus, quos sibi iuris conditor, scilicet papa reseruauit. Primus est quando aliquis iniicit manus in clericum, vel in religiosum. * Secundus est de illo, qui frangit Ecclesiam, & est denuntiatus. ¶ Tertius est, de illo qui incendit Ecclesiam, & denuntiatus est. Quartus est, de illo, qui in diuinis secretis communicat excommunicatis nominaliter a Papa.

† *ibid. c. 29.*

* *ibid. c. 5*

† *ibid. c. 19. 23. q. 8. c. 31 et 32. et Decret. loco citato, c. 22.*

† *ibid. c. 19. 23. q. 8. c. 31 et 32. et Decret. loco citato, c. 22.*

† *ibid. c. 19. 23. q. 8. c. 31 et 32. et Decret. loco citato, c. 22.*

† *ibid. c. 19. 23. q. 8. c. 31 et 32. et Decret. loco citato, c. 22.*

† *ibid. c. 19. 23. q. 8. c. 31 et 32. et Decret. loco citato, c. 22.*

† *ibid. c. 19. 23. q. 8. c. 31 et 32. et Decret. loco citato, c. 22.*

† *ibid. c. 19. 23. q. 8. c. 31 et 32. et Decret. loco citato, c. 22.*

qui excommunicavit, etiam si non sit eius subditus: nisi propter difficultatem accedendi ad ipsum, absolueretur ab Episcopo, vel à sacerdote proprio, præstita iuratoria cautione, quòd parebit mandato illius iudicis, qui sententiam tulit. A primo autem casu octo excipiuntur. Primus est, in articulo mortis, in quo à qualibet excommunicatione potest quis à quolibet sacerdote absolui. Secundus, si sit ostentus alicuius potentis, & non ex odio, vel proposito percussit. Tertius, si percussus sit mulier. Quartus, si sit servus, & dominus læderetur de eius absentia, qui non est in culpa. Quintus, si regularis regularem percussit, & non sit enormis excessus. Sextus, si sit pauper. Septimus, si sit impubes, vel senex, vel valetudinarius. Octavus, si habeat inimicitias capitales. Sunt etiam alij septem casus, in quibus percussus clericum, excommunicationem non incurrit. Primo, si causa disciplinæ, vt magister vel prælatus, percusserit. Secundo, si iocosa levitate. Tertio, si inuenerit eum turpiter agentem cum vxore, vel matre, vel sorore, vel filia. Quarto, si statim vim vi repellat. Quinto, si ignoret eum esse clericum. Sexto, si inueniat eum in apostasia, post trinam admonitionem. Septimo, si transferat se clericus ad actum penitus contrarium, vt si fiat miles, vel ad bigamiam transeat.

Ad primum ergo dicendum, quòd quamuis vinculum peccati sit maius simpliciter, quàm excommunicationis, tamen quoad aliquid, vinculum excommunicationis est maius; in quantum non solum obligat quoad Deum, sed etiam in facie Ecclesiæ. Et ideo in absoluendo ab excommunicatione requiritur iurisdicchio in exteriori foro, non autem in absolute à peccato: nec exigitur cautio iuramenti, sicut exigitur in absolute ab excommunicatione. Per iuramentum enim, controuersia quæ sunt inter homines, terminantur, secundum † Apostolum, Ad secundum dicendum, quòd cum excommunicatus

non sit participes sacramentorum Ecclesie, sacerdos non potest absoluere excommunicatum à culpa, nisi sit prius absolutus ab excommunicatione.

ARTIC. III.

95

Vtrum aliquis possit absolui inuito?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd nō potest absolui inuito. Spiritualia enim nō conferuntur alicui inuito. Sed absolutio ab excommunicatione est beneficium spirituale. Ergo non potest praestari inuito.

¶ 2 Præterea, Excommunicationis causa est contumacia. Sed quando aliquis non vult absolui, excommunicationem contemnens, tunc est maxime contumax. Ergo non potest absolui.

SED contra, Excommunicatio contra voluntatem alicui potest inferri. Sed quæ contra voluntatem committuntur, etiam contra voluntatem amoveri possunt: sicut patet de bonis fortunæ. Ergo excommunicatio potest tolli ab aliquo inuito.

RESPONDEO dicendum, quòd malum culpæ et pœnæ in hoc differunt, quòd culpæ principium est in nobis, quia omne peccatum voluntarium est; pœna autem principium quandoque extra nos est; nō enim requiritur ad pœnā quòd sit voluntaria; immò magis est de ratione pœnæ, quòd sit contra voluntatem. Et ideo sicut peccata nō committuntur nisi in voluntate, ita nō remittuntur alicui inuito: sed excommunicatio sicut in aliquem inuitum ferri potest, ita etiam inuito ab ea absolui poterit.

Ad primum ergo dicendum, quòd propositio habet veritatem de illis bonis spiritualibus, quæ in voluntate nostra consistunt, sicut sunt virtutes, quæ nō possunt à nolentibus perdi: scientia enim quamvis sic spirituale bonum, tamen potest à nolente per infirmitatem amitti. Et ideo ratio non est ad propositum.

Ad secundum dicendum, quòd etiam manente contumacia, potest aliquis discrete excommunicatio

*Aug. de
vera Re-
lig. c. 14.*